

The Effect of CEO Turnover Type and CEO Succession Origin on Audit Report Lag in Firms Listed on the Tehran Stock Exchange

1. Amirali Abbaspour¹: Department of Accounting, Cha.C., Islamic Azad University, Chalus, Iran

2. Razieh Alikhani^{2*}: Department of Accounting, Cha.C., Islamic Azad University, Chalus, Iran. Email: Razieh_Alikhani@iau.ac.ir (Corresponding Author)

3. Mehdi Maranjory³: Department of Accounting, Cha.C., Islamic Azad University, Chalus, Iran

4. Reza Fallah⁴: Department of Accounting, Cha.C., Islamic Azad University, Chalus, Iran

Article history

Received: 27 July 2025

Revised: 22 December 2025

Accepted: 30 December 2025

Initial Publish: 06 February 2026

Final Publish: 22 December 2026

Abstract:

This study aims to examine the effect of CEO turnover type (voluntary and forced) and CEO succession origin (insider and outsider) on audit report lag. This research is applied in purpose and descriptive–correlational in method, using an ex-post facto design. The statistical population consists of all firms listed on the Tehran Stock Exchange during the period 2016–2021. Using a systematic elimination approach, a final sample of 139 firms comprising 834 firm-year observations was selected. Data were extracted from archival financial databases and analyzed using panel data regression techniques. The Chow and Hausman tests were employed to determine the appropriate model specification, and based on the results, the fixed-effects model was estimated using the generalized least squares method. Audit report lag was considered the dependent variable, while the independent variables included CEO turnover, turnover type (voluntary and forced), and CEO succession origin (insider and outsider), along with a comprehensive set of financial and governance control variables. The results indicate that CEO turnover has a positive and statistically significant effect on audit report lag. Voluntary CEO turnover also leads to a significant increase in audit report lag, whereas forced CEO turnover does not exhibit a statistically significant effect. Furthermore, outsider CEO succession significantly increases audit report lag, while insider succession shows no significant association. Additional analyses reveal that the combination of either voluntary or forced CEO turnover with outsider succession produces the greatest delay in audit report issuance, whereas voluntary turnover followed by insider succession reduces audit report lag. The findings suggest that auditors jointly consider both the nature of CEO turnover and the origin of the successor when assessing audit risk, and these factors play a critical role in determining the timing of audit completion and report issuance.

Keywords: CEO turnover, CEO succession, audit report lag, audit risk, Tehran Stock Exchange

Citation: Abbaspour, A., Alikhani, R., Maranjory, M., & Fallah, R. (2026). The Effect of CEO Turnover Type and CEO Succession Origin on Audit Report Lag in Firms Listed on the Tehran Stock Exchange. *Accounting, Finance and Computational Intelligence*, 4(4), 1-18.

Copyright: © 2026 by the authors. Published under the terms and conditions of Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0) License.

Extended Abstract**Introduction**

Timely financial reporting is a cornerstone of capital market efficiency, transparency, and investor protection. Among the most critical elements of reporting timeliness is the issuance of the independent audit report, which signals the reliability of financial statements and reduces information asymmetry between corporate insiders and external stakeholders. Delays in audit reporting have been shown to erode the informational value of financial statements, increase market uncertainty, and negatively affect firm valuation and investor confidence (Azizi et al., 2022; Sulimany, 2023; Suwardi & Saragih, 2023). Recent research increasingly emphasizes the pivotal role of top executives—particularly chief executive officers—in shaping financial reporting environments and influencing auditor behavior. CEO characteristics such as managerial ability, overconfidence, experience, tenure, and social networks significantly affect audit risk assessments, audit effort, and reporting timeliness (Bolor-Erdene et al., 2024; Islam et al., 2023; Kim, 2021; Ma et al., 2021; Mehrani et al., 2020; Mitra et al., 2020; Rasaei & Mousavi Shiri, 2020). CEO turnover represents one of the most disruptive organizational events and frequently initiates substantial strategic, structural, and reporting changes (Berns et al., 2021; Liu et al., 2023). The literature further distinguishes between voluntary and forced CEO turnover, as well as between insider and outsider successions, noting that these forms of leadership change generate different market reactions, levels of organizational uncertainty, and audit consequences (Brockman et al., 2022; Cheng et al., 2021; Choi et al., 2023; Kavadis et al., 2022; Liu, 2020; Zhong et al., 2021). Empirical evidence suggests that new CEOs—particularly outsiders—alter firms' reporting policies, risk profiles, and governance dynamics, often increasing perceived audit risk and audit effort (Cai & Li, 2022; Chao, 2022; Kim et al., 2024). Despite growing global interest, evidence from emerging markets remains limited, and the Iranian capital market offers a distinctive institutional setting characterized by concentrated ownership, state influence, and unique governance mechanisms (Oradi, 2021). This study therefore investigates how CEO turnover type (voluntary versus forced) and CEO succession origin (insider versus outsider) affect audit report lag among firms listed on the Tehran Stock Exchange.

Methods and Materials

The study employs an applied, descriptive–correlational design using ex-post facto data. The population consists of all non-financial firms listed on the Tehran Stock Exchange between 2016 and 2021. After applying systematic screening criteria—continuous listing, uniform fiscal year-end, data availability, and exclusion of financial institutions—the final sample includes 139 firms, yielding 834 firm-year observations. Audit report lag is measured as the natural logarithm of the number of days between fiscal year-end and the audit report date. Independent variables include CEO turnover, voluntary turnover, forced turnover, insider succession, and outsider succession. A comprehensive set of control variables is incorporated, capturing firm characteristics, governance structure, ownership features, and auditor attributes. Panel regression models with firm fixed effects are estimated. Chow, Hausman, and White tests guide model selection and correction for heteroskedasticity. Generalized least squares estimation is employed to obtain robust results.

Findings

Descriptive analysis reveals that approximately 31% of firm-year observations experience CEO turnover. Regression results indicate that CEO turnover exerts a positive and statistically significant effect on audit report lag. Voluntary CEO turnover significantly increases audit delay, whereas forced turnover does not produce a statistically significant effect. Regarding succession origin, outsider CEO succession is associated with a significant increase in audit report lag, while insider succession

shows no significant standalone effect. Additional interaction analyses demonstrate that forced turnover combined with outsider succession and voluntary turnover combined with outsider succession generate the longest audit delays. Conversely, voluntary turnover followed by insider succession significantly reduces audit report lag. Among control variables, firm size, auditor size, firm age, board size, and financial leverage increase audit delay, while profitability, foreign operations, state ownership, client importance to the auditor, and audit committee independence reduce audit delay. The overall models exhibit strong explanatory power, accounting for approximately 90% of variation in audit report lag.

Discussion and Conclusion

The findings demonstrate that auditors perceive CEO change not merely as a managerial event but as a fundamental shift in organizational risk architecture. CEO turnover disrupts accumulated organizational knowledge and heightens uncertainty, requiring auditors to reassess internal controls, reporting practices, and managerial incentives. The asymmetric effects of turnover type suggest that voluntary transitions introduce greater ambiguity regarding strategic intentions and reporting policies, thereby extending audit procedures. Outsider successions consistently intensify audit delay, reflecting increased informational frictions, weaker firm-specific knowledge, and heightened incentives for impression management during leadership transitions. Importantly, the interaction results reveal that auditors integrate both the nature of CEO departure and the origin of the successor into their risk assessments. When leadership change preserves organizational continuity—voluntary departure followed by insider succession—auditors perceive lower risk and complete engagements more efficiently. These results underscore the multi-dimensional nature of audit risk and highlight leadership transitions as a critical determinant of reporting timeliness in emerging markets. The study contributes to the auditing and governance literature by providing novel evidence on how executive succession dynamics shape audit outcomes in a unique institutional context, offering valuable implications for auditors, boards of directors, regulators, and investors.

Authors' Contributions

Authors equally contributed to this article.

Acknowledgments

Authors thank all participants who participate in this study.

Declaration of Interest

The authors report no conflict of interest.

Funding

According to the authors, this article has no financial support.

Ethical Considerations

All procedures performed in this study were under the ethical standards.

اثر نوع تغییر و شکل جانشینی مدیرعامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران

تاریخچه مقاله

تاریخ دریافت: ۵ مرداد ۱۴۰۴

تاریخ بازنگری: ۱ دی ۱۴۰۴

تاریخ پذیرش: ۹ دی ۱۴۰۴

تاریخ چاپ اولیه: ۱۷ بهمن ۱۴۰۴

تاریخ چاپ نهایی: ۱ دی ۱۴۰۵

۱. امیرعلی عباسپور^{ID}: گروه حسابداری، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران

۲. رضیه علی خانی^{ID}*: گروه حسابداری، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران.

ایمیل: Razieh_Alikhani@iau.ac.ir (نویسنده مسئول)

۳. مهدی مران جوری^{ID}: گروه حسابداری، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران

۴. رضا فلاح^{ID}: گروه حسابداری، واحد چالوس، دانشگاه آزاد اسلامی، چالوس، ایران

چکیده

هدف این پژوهش بررسی اثر نوع تغییر مدیرعامل (داوطلبانه و غیرداوطلبانه) و شکل جانشینی مدیرعامل (داخلی و خارجی) بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی است. این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر روش توصیفی-همبستگی و از نوع پس‌رویدادی است. جامعه آماری شامل کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ بوده که با استفاده از روش حذف سیستماتیک، ۱۳۹ شرکت و در مجموع ۸۳۴ مشاهده انتخاب گردید. داده‌ها از پایگاه اطلاعاتی استخراج و با استفاده از رگرسیون داده‌های تابلویی تحلیل شد. برای انتخاب نوع الگو از آزمون چاو و برای تعیین اثرات ثابت یا تصادفی از آزمون هاسمن استفاده گردید و با توجه به نتایج، الگوی اثرات ثابت با روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته به کار گرفته شد. متغیر وابسته تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی و متغیرهای مستقل شامل تغییر مدیرعامل، نوع تغییر (داوطلبانه و غیرداوطلبانه) و شکل جانشینی (داخلی و خارجی) همراه با مجموعه‌ای از متغیرهای کنترلی مالی و حاکمیتی بودند. نتایج نشان داد تغییر مدیرعامل اثر مثبت و معناداری بر افزایش تأخیر گزارش حسابرسی دارد. تغییر داوطلبانه مدیرعامل نیز موجب افزایش معنادار تأخیر گزارش حسابرسی شد، در حالی که تغییر غیرداوطلبانه اثر معناداری نشان نداد. همچنین جانشینی خارجی مدیرعامل تأثیر مثبت و معناداری بر افزایش تأخیر گزارش حسابرسی داشت، اما جانشینی داخلی اثر معناداری نشان نداد. آزمون‌های تکمیلی بیانگر آن بود که ترکیب تغییر داوطلبانه یا غیرداوطلبانه با جانشینی خارجی بیشترین تأخیر را ایجاد می‌کند، در حالی که تغییر داوطلبانه همراه با جانشینی داخلی موجب کاهش تأخیر گزارش حسابرسی می‌شود. یافته‌ها نشان می‌دهد حسابرسان نوع تغییر و شکل جانشینی مدیرعامل را به صورت توأمان در ارزیابی ریسک حسابرسی در نظر می‌گیرند و این عوامل نقش تعیین‌کننده‌ای در زمان‌بندی تکمیل فرایند حسابرسی و صدور گزارش حسابرسی دارند.

کلیدواژگان: تغییر مدیرعامل، جانشینی مدیرعامل، تأخیر گزارش حسابرسی، ریسک حسابرسی، بورس اوراق بهادار تهران

شیوه استناددهی: عباسپور، امیرعلی، علی‌خانی، رضیه، مران جوری، مهدی، و فلاح، رضا. (۱۴۰۵). اثر نوع تغییر و شکل جانشینی مدیرعامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران. *حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی*، ۴(۴)، ۱-۱۸.

به‌موقع بودن گزارش‌های مالی یکی از بنیادی‌ترین ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری است که مستقیماً با کارایی بازار سرمایه، شفافیت اطلاعاتی و تصمیم‌گیری اقتصادی سرمایه‌گذاران ارتباط دارد. هرگونه تأخیر در ارائه اطلاعات حسابداری می‌تواند محتوای اطلاعاتی گزارش‌های مالی را کاهش دهد، عدم تقارن اطلاعاتی را تشدید نماید و هزینه سرمایه شرکت‌ها را افزایش دهد (Saeed Zarei & Haji, 2025; Nasiri & Hosseini, 2025). در این میان، «تأخیر در ارائه گزارش حسابداری» به‌عنوان فاصله زمانی بین پایان سال مالی و تاریخ صدور گزارش حسابرس مستقل، یکی از مهم‌ترین شاخص‌های زمان‌بندی گزارشگری مالی محسوب می‌شود که هم در ادبیات حسابداری و هم در نهادهای نظارتی به‌عنوان معیاری حیاتی برای ارزیابی کیفیت افشا و کارایی حاکمیت شرکتی تلقی می‌گردد (Azizi et al., 2022; Sulimany, 2023; Suwardi & Saragih, 2023). پژوهش‌های اخیر نشان داده‌اند که افزایش تأخیر گزارش حسابداری نه تنها با افت ارزش بازار سهام مرتبط است، بلکه احتمال کاهش بازده آتی سهام و افزایش ریسک اطلاعاتی را نیز به همراه دارد (Azizi et al., 2022; Sulimany, 2023). از این رو، شناسایی عوامل تعیین‌کننده تأخیر گزارش حسابداری به یکی از اولویت‌های اصلی پژوهش‌های حسابداری معاصر تبدیل شده است.

در کنار متغیرهای ساختاری نظیر اندازه شرکت، ساختار مالکیت و ویژگی‌های کمیته حسابداری، نقش مدیرعامل به‌عنوان بالاترین مقام اجرایی سازمان در سال‌های اخیر توجه گسترده‌ای از سوی پژوهشگران را به خود جلب کرده است. مدیرعامل نه تنها بر تصمیمات راهبردی، سیاست‌های مالی و سبک گزارشگری شرکت اثرگذار است، بلکه ادراک حسابرس از ریسک صاحبکار و میزان تلاش حسابداری را نیز به‌طور مستقیم تحت تأثیر قرار می‌دهد (Kim, 2021; Ma et al., 2021; Mitra et al., 2020). ویژگی‌های فردی مدیرعامل از جمله توان مدیریتی، افق فکری، تجربه تخصصی و نگرش‌های رفتاری می‌توانند سطح پیچیدگی گزارشگری مالی، میزان محافظه‌کاری حسابداری و حتی روابط حسابرس و صاحبکار را دستخوش تغییر سازند (Kim, 2021; Mehrani et al., 2020; Rasaei & Mousavi Shiri, 2020). در نتیجه، تغییر مدیرعامل به‌عنوان یکی از مهم‌ترین رویدادهای چرخه عمر سازمان، واجد پیامدهای عمیق برای کیفیت گزارشگری مالی و فرآیند حسابداری است.

تغییر مدیرعامل معمولاً نقطه آغاز تحولات گسترده سازمانی محسوب می‌شود و می‌تواند الگوهای تصمیم‌گیری، ساختار کنترل‌های داخلی و سیاست‌های افشای اطلاعات را دگرگون سازد (Berns et al., 2021; Liu et al., 2023). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که مدیرعامل جدید غالباً با هدف تثبیت موقعیت خود، بازنگری راهبردها، اصلاح ساختارها و گاه مدیریت سود وارد عمل می‌شود که این امر سطح عدم اطمینان گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد (Chao, 2022; Cheng et al., 2021). از منظر حسابرس، تغییر مدیرعامل به‌منزله از دست رفتن دانش ضمنی پیشین درباره صاحبکار و نیاز به ارزیابی مجدد ریسک‌های ذاتی، کنترلی و تجاری است که در مجموع می‌تواند موجب افزایش تلاش حسابداری و در نتیجه افزایش تأخیر گزارش حسابداری شود (Islam et al., 2023; Kim et al., 2024).

علاوه بر خود رویداد تغییر مدیرعامل، «نوع تغییر» و «شکل جانشینی» این تغییر نیز نقش تعیین‌کننده‌ای در واکنش بازارها و حسابرسان ایفا می‌کنند. از حیث نوع تغییر، پژوهش‌ها میان تغییر داوطلبانه و تغییر غیرداوطلبانه تمایز قائل می‌شوند. تغییر غیرداوطلبانه معمولاً ناشی از عملکرد ضعیف، تعارضات حاکمیتی یا رسوایی‌های مدیریتی است و با افزایش نااطمینانی سازمانی همراه می‌شود (Berns et al., 2021; Kavadis et al., 2022; Zhong et al., 2021). در مقابل، تغییر داوطلبانه اغلب نتیجه بازنگشتگی ارتقای شغلی یا انتقال برنامه‌ریزی شده قدرت بوده و پیامدهای ملایم‌تری برای ثبات سازمانی دارد (Berns et al., 2021; Cheng et al., 2021). این تفاوت‌ها موجب می‌شود که حسابرسان نیز ارزیابی متفاوتی از سطح ریسک و میزان تلاش موردنیاز برای رسیدن به شواهد حسابداری کافی و مناسب داشته باشند (Islam et al., 2023; Kim et al., 2024).

از سوی دیگر، شکل جانشینی مدیرعامل نیز در قالب دو الگوی اصلی «جانشینی داخلی» و «جانشینی خارجی» طبقه‌بندی می‌شود. جانشین داخلی معمولاً با دانش سازمانی، فرهنگ شرکت و رویه‌های موجود آشنا تر است و می‌تواند ثبات نسبی در فرآیندهای عملیاتی ایجاد نماید. در مقابل، جانشین خارجی اغلب با هدف ایجاد تحول، اصلاح راهبرد و بازآرایی ساختارها وارد سازمان می‌شود که این امر سطح عدم قطعیت گزارشگری مالی را افزایش می‌دهد (Brockman et al., 2022; Choi et al., 2023; Liu, 2020). پژوهش‌های اخیر نشان می‌دهند که جانشینی خارجی با افزایش ریسک سقوط قیمت سهام، تغییرات شدید در سیاست‌های افشا و افزایش هزینه‌های حسابداری همراه است (Bolor-

(Erdene et al., 2024; Choi et al., 2023; Ma et al., 2021). این شواهد نشان می‌دهد که حساب‌رسان هنگام مواجهه با جانشینی خارجی، رویکرد محافظه‌کارانه‌تری اتخاذ کرده و سطح آزمون‌های حسابرسی را افزایش می‌دهند که می‌تواند به طولانی‌تر شدن زمان صدور گزارش حسابرسی منجر شود (Brockman et al., 2022; Kim et al., 2024).

در سال‌های اخیر، توجه پژوهشگران به تعامل پیچیده میان تغییر مدیرعامل، ویژگی‌های جانشین و پیامدهای حسابرسی به‌طور فزاینده‌ای افزایش یافته است. مطالعات تجربی نشان داده‌اند که تغییر مدیرعامل با افزایش حق‌الزحمه حسابرسی، افزایش ریسک گزارشگری مالی و تشدید عدم تقارن اطلاعاتی همراه است (Cai & Li, 2022; Chao, 2020; Mitra et al., 2020). همچنین نقش شبکه ارتباطی مدیرعامل، محل جغرافیایی مدیرعامل و پیشینه سازمانی وی در کیفیت و زمان‌بندی گزارشگری مالی به‌طور معناداری تأیید شده است (Bolor-Erdene et al., 2024; Choi et al., 2023; Islam et al., 2023). با این حال، بخش عمده این مطالعات عمدتاً بر بازارهای توسعه‌یافته متمرکز بوده‌اند و شواهد نظام‌مند در زمینه اقتصادهای نوظهور، به‌ویژه بازار سرمایه ایران، همچنان محدود باقی مانده است.

در بستر بازار سرمایه ایران، ویژگی‌های نهادی خاص از جمله تمرکز مالکیت، نقش دولت در مالکیت شرکت‌ها، ساختار متفاوت حاکمیت شرکتی و محیط نظارتی متمایز موجب می‌شود که نتایج مطالعات بین‌المللی الزاماً قابل تعمیم مستقیم نباشد (Mehrani et al., 2020; Oradi, 2021). پژوهش اندک موجود در ایران نشان می‌دهد که جانشینی مدیرعامل و توان مدیریتی وی تأثیر معناداری بر تأخیر گزارش حسابرسی و حق‌الزحمه حسابرسی دارد، اما همچنان خلأ پژوهشی قابل توجهی در تحلیل همزمان نوع تغییر و شکل جانشینی مدیرعامل وجود دارد (Mehrani et al., 2020; Oradi, 2021). از این رو، بررسی جامع این روابط در چارچوب بازار سرمایه ایران می‌تواند به توسعه ادبیات حسابرسی و ارتقای تصمیم‌گیری حساب‌رسان، سرمایه‌گذاران و نهادهای ناظر کمک شایانی نماید.

بر این اساس، این پژوهش با تکیه بر چارچوب‌های نظری مدیریت عالی سازمان، حسابرسی و حاکمیت شرکتی، به بررسی تجربی اثر نوع تغییر مدیرعامل و شکل جانشینی مدیرعامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌پردازد. هدف این پژوهش بررسی اثر نوع تغییر مدیرعامل و شکل جانشینی مدیرعامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران است.

روش پژوهش و مواد

نوع پژوهش بر اساس هدف، کاربردی و از لحاظ روش از نوع پژوهش‌های توصیفی همبستگی است (در پژوهش توصیفی از نوع همبستگی، پژوهشگر روابط بین دو یا چند متغیر را بررسی می‌کند). اجرای پژوهش توصیفی می‌تواند فقط برای شناخت شرایط موجود یا یاری دادن به فرایند تصمیم‌گیری باشد. روش گردآوری ادبیات و مبانی نظری این پژوهش، کتابخانه‌ای است که پژوهشگر با مراجعه به اسناد و منابع موجود اطلاعات را جمع‌آوری می‌کند، آنها را بررسی کرده و جمع‌بندی خود را گزارش می‌دهد. روش گردآوری داده‌ها برای آزمون فرضیه‌ها، روش غیرتعاملی پس‌رویدادی است که داده‌های لازم از نرم‌افزار ره‌آورد نوین استخراج شده است.

قلمرو مکانی پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و جامعه آماری این پژوهش کل شرکت‌های پذیرفته شده و فعال در بورس اوراق بهادار تهران در قلمرو زمانی ۶ ساله از ابتدای سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ می‌باشد. انتخاب نمونه آماری بر اساس حذف سیستماتیک (غیربالگری) است. معیارهای اعمال شده در انتخاب نمونه بشرح زیر می‌باشد:

۱. در طول سال‌های مالی ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ در بورس حضور داشته‌اند.
 ۲. جزو شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها نباشند.
 ۳. پایان سال مالی آنها آخر اسفند هر سال بوده و در طول دوره فوق‌الذکر تغییری در سال مالی نداشته‌اند.
 ۴. در همه سال‌های مورد بررسی در پایان سال مالی اطلاعات و داده‌های مورد نیاز آنها در دسترس باشد.
- بر اساس معیارهای فوق ۱۳۹ شرکت شناسایی شدند و از اطلاعات آنها برای آزمون فرضیه‌های پژوهش استفاده گردید.

متغیرهای این پژوهش به منظور آزمون فرضیه‌ها، به سه گروه متغیرهای وابسته، مستقل و کنترل تقسیم می‌شوند.

– تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی شرکت i در پایان دوره مالی $(ARL_{i,t})$

برابر با لگاریتم طبیعی تعداد روزهای بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی

– تغییر مدیر عامل شرکت i در پایان دوره مالی $(CEOT_{i,t})$

برابر است با ۱ اگر مدیر عامل شرکت در طول سال مالی حداقل یکبار تغییر کرده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر

– تغییر غیر داوطلبانه مدیر عامل شرکت i در پایان دوره مالی $(CEOFT_{i,t})$

برابر است با ۱ اگر مدیر عامل شرکت به صورت غیرداوطلبانه تغییر کرده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر

تغییر در صورتی به عنوان غیرداوطلبانه طبقه‌بندی می‌شود که: (۱) مدیرعامل برکنار شده باشد، یا (۲) سن مدیرعامل در حال خروج کمتر از ۶۰ سال باشد، و در این اطلاعیه

گزارشی از فوت مدیر عامل، ترک به دلیل وضعیت نامناسب سلامتی، یا پذیرفتن سمت دیگری در جایی دیگر یا در داخل شرکت وجود نداشته باشد.

– تغییر داوطلبانه مدیر عامل شرکت i در پایان دوره مالی $(CEOVT_{i,t})$

برابر است با ۱ اگر مدیر عامل شرکت به صورت داوطلبانه تغییر کرده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر

اگر مدیر عامل فعلی موقعیت مشابهی را در جای دیگری بگیرد یا به دلایل شخصی یا تجاری که قبلاً فاش نشده و مرتبط با فعالیت‌های شرکت نیست، ترک کند، این خروج‌ها

به‌عنوان داوطلبانه طبقه‌بندی می‌شوند.

برای دستیابی به اطلاعات مرتبط با نوع تغییر، گزارش‌های منتشر شده از سوی شرکت، مانند معرفی ترکیب اعضای هیئت مدیره و جستجوی اینترنتی در سایت‌ها و پرتال‌های

خبری که اخبار شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار را پوشش می‌دهند و یا سایت خود شرکت یا شرکت‌های مادر (یا مالک)، مورد بررسی قرار گرفت.

– جانشینی داخلی مدیر عامل شرکت i در پایان دوره مالی $(CEOIS_{i,t})$

برابر است با ۱ اگر مدیر عامل جدید شرکت از داخل شرکت انتخاب شده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر. مدیر عامل داخلی است کسی که حداقل ۱ سال قبل از ارتقاء به

مدیرعاملی در یک شرکت کار کرده است

– جانشینی خارجی مدیر عامل i در پایان دوره مالی $(CEOOS_{i,t})$

برابر است با ۱ اگر مدیر عامل جدید شرکت از خارج شرکت انتخاب شده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر. مدیران عامل خارجی کسانی هستند که قبل از منصوب شدن به

عنوان مدیر عامل، در شرکت کار نکرده‌اند.

برای دستیابی به اطلاعات مرتبط شکل جانشینی گزارش فعالیت هیئت مدیره یا گزارش تفسیری مدیریت سال گذشته مورد بررسی قرار گرفت، در این گزارش‌ها اطلاعات

مدیران ارشد و میانی شرکت منتشر می‌شود).

– اندازه شرکت i در پایان دوره مالی $(FSize_{i,t})$

برابر است با از لگاریتم طبیعی کل دارایی‌ها

– اهرم مالی شرکت i در پایان دوره مالی $(FLev_{i,t})$

برابر است با نسبت کل بدهی‌های شرکت به ارزش کل دفتری دارایی

– سن شرکت i در پایان دوره مالی $(FAge_{i,t})$

برابر با تعداد سال‌های سهام شرکت به صورت عمومی در بورس اوراق بهادار منتشر شده است.

– بازده دارایی‌های شرکت i در پایان دوره مالی $(ROA_{i,t})$

برابر است با نسبت سود قبل از مالیات به میانگین دارایی‌های شرکت در ابتدای دوره

– عملیات خارجی شرکت i در پایان دوره مالی t ($DFOREIGNOPS_{i,t}$)

برابر است با ۱ اگر شرکت دارای فروش خارجی باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر.

– نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری شرکت i در پایان دوره مالی t ($MB_{i,t}$)

برابر است با مجموع نسبت ارزش بازار حقوق صاحبان سهام و ارزش دفتری بدهی‌ها به مجموع ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام و بدهی‌ها

– انتشار سهام شرکت i در پایان دوره مالی t ($Issuse_{i,t}$)

برابر با ۱، اگر شرکت در طول سال سهام منتشر نموده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر.

– تجدید ارائه صورت‌های مالی شرکت i در پایان دوره مالی t ($RESTATE_{i,t}$)

برابر است با ۱ اگر صورت‌های مالی سال قبل مجدداً ارائه شده باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر.

– اندازه حسابرس i در پایان دوره مالی t ($ASize_{i,t}$)

برابر است با ۱ اگر سازمان حسابرسی و موسسه مفید راهبر، مسئولیت حسابرسی صورت‌های مالی را عهده دار باشند، در غیر اینصورت برابر با صفر

– دوره تصدی حسابرس i در پایان دوره مالی t ($ATenure_{i,t}$)

برابر است با ۱ اگر موسسه بیش از ۲ سال عهده‌دار حسابرسی صورت‌های مالی شرکت باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر

– اهمیت صاحبکار i برای موسسه حسابرسی در پایان دوره مالی t ($CIMP_{i,t}$)

برابر است با نسبت دارایی‌های صاحبکار i به مجموع دارایی کل صاحبکاران موسسه حسابرسی

– اندازه هیئت مدیره i در پایان دوره مالی t ($BSize_{i,t}$)

برابر با تعداد اعضای هیئت مدیره در پایان سال مالی

– استقلال هیئت مدیره i در پایان دوره مالی t ($BIndep_{i,t}$)

برابر با نسبت تعداد اعضای غیرموظف حاضر در هیئت مدیره به تعداد کل اعضای هیئت مدیره

– دوگانگی وظیفه i در پایان دوره مالی t ($BDual_{i,t}$)

برابر با ۱ اگر که مدیر عامل شرکت بطور همزمان با تصدی پست مدیر عاملی رئیس یا نایب رئیس هیئت مدیره باشد، در غیر اینصورت ص

– اندازه کمیته حسابرسی i در پایان دوره مالی t ($ACSize_{i,t}$)

برابر با تعداد اعضای کمیته حسابرسی در پایان سال مالی

– استقلال کمیته حسابرسی i در پایان دوره مالی t ($ACIndep_{i,t}$)

برابر با نسبت تعداد اعضای مستقل حاضر در کمیته حسابرسی به تعداد کل اعضای کمیته حسابرسی

– تخصص مالی کمیته حسابرسی i در پایان دوره مالی t ($ACExp_{i,t}$)

برابر با نسبت تعداد اعضای مالی حاضر در کمیته حسابرسی به تعداد کل اعضای کمیته حسابرسی

– ساختار مالکیت شرکت i در پایان دوره مالی t ($SOE_{i,t}$)

برابر است با ۱ اگر بیش از ۵۰ درصد سهام شرکت تحت مالکیت دولت باشد، در غیر اینصورت برابر با صفر

– تمرکز مالکیت شرکت i در پایان دوره مالی t ($CONOWNERSHIP_{i,t}$)

برابر است با جمع سهامدارانی که بیش از ۵ درصد سهام شرکت را در اختیار دارند

پس از محاسبه متغیرهای اساسی، فرضیه‌ها بر اساس مدل‌های رگرسیونی که در زیر ارائه شده آزمون می‌نمایم:

مدل اول برای آزمون فرضیه H_1

$$\beta_0 + \beta_1 CEO_{i,t} + \sum_m \beta_{2,m} Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t} = ARL_{i,t}$$

مدل دوم برای آزمون فرضیه H_{2-1}

$$\beta_0 + \beta_1 CEOFT_{i,t} + \sum_m \beta_{2,m} Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t} = ARL_{i,t}$$

مدل سوم برای آزمون فرضیه H_{2-2}

$$\beta_0 + \beta_1 CEOVTR_{i,t} + \sum_m \beta_{2,m} Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t} = ARL_{i,t}$$

مدل چهارم برای آزمون فرضیه H_{3-1}

$$\beta_0 + \beta_1 CEOIS_{i,t} + \sum_m \beta_{2,m} Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t} = ARL_{i,t}$$

مدل پنجم برای آزمون فرضیه H_{3-2}

$$\beta_0 + \beta_1 CEOOS_{i,t} + \sum_m \beta_{2,m} Control_{i,t} + \varepsilon_{i,t} = ARL_{i,t}$$

که در مدل‌های فوق داریم:

ε -

باقیمانده رگرسیون

یافته‌ها

در روش‌های توصیفی تلاش بر آن است تا با ارائه جدولی از نتایج آماره‌های توصیفی و استفاده از ابزارهای آمار توصیفی، به توصیف داده‌های پژوهش پرداخته شود، تا این امر به شفافیت موضوع کمک کند. جدول ۱ مقادیر میانگین، میانه و انحراف معیار متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. آمار توصیفی

متغیرها	تعداد	میانگین	میانه	کمینه	بیشینه	انحراف معیار
ARL	۸۳۴	۲۸۸.۴	۳۸۲.۴	۹۹۶.۲	۱۹۳.۵	۳۹۵.۰
FSIZE	۸۳۴	۱۴۱.۱۵	۸۷۸.۱۴	۳۶۱.۱۱	۳۲۸.۲۱	۵۸۱.۱
FLVG	۸۳۴	۵۳۸.۰	۵۳۱.۰	۰.۳۱.۰	۳۴۳.۱	۲۱۱.۰
FAGE	۸۳۴	۰.۳۹.۳	۰.۴۵.۳	۷۹۲.۱	۹۸۹.۳	۳۲۶.۰
FC	۸۳۴	۷۴۲.۶	۰.۳۴.۴	۰.۸۵.۲	۵۳۹.۱۶۱	۹۹۵.۹
MB	۸۳۴	۳۰۲.۳	۱۵۰.۲	۶۹۲.۰	۷۰۳.۳۲	۳۷۶.۳
Issuse	۸۳۴	۲۹۶.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۱	۴۵۷.۰
ATenure	۸۳۴	۹۵۰.۳	۰.۰۰.۳	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۲۱	۵۲۸.۴
CIMP	۸۳۴	۲۱۴.۰	۰.۷۴.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۱	۲۹۵.۰
Bsize	۸۳۴	۰.۰۸.۵	۰.۰۰.۵	۰.۰۰.۳	۰.۰۰.۷	۱۹۳.۰
BIndep	۸۳۴	۶۵۲.۰	۶۰۰.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۱	۱۷۸.۰
Bdual	۸۳۴	۳۵۰.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۱	۴۷۷.۰
ACSize	۸۳۴	۰.۰۸.۳	۰.۰۰.۳	۰.۰۰.۰	۰.۰۰.۵	۶۳۹.۰

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

ACIndep	۸۳۴	۶۹۵.۰	۶۶۷.۰	۰۰۰.۰	۰۰۰.۱	۲۴۴.۰
ACExp	۸۳۴	۷۶۷.۰	۰۰۰.۱	۰۰۰.۰	۰۰۰.۱	۳۲۳.۰
ConOwne	۸۳۴	۶۴۸.۰	۶۹۰.۰	۰۰۰.۰	۹۸۰.۰	۲۰۶.۰
متغیرها	تعداد	فراوانی مشاهدات وجود	درصد فراوانی			
CEOTURNOVR	۸۳۴	۲۶۲	۳۱۴.۰			
CEOFT	۸۳۴	۱۱۶	۱۳۹.۰			
CEOVt	۸۳۴	۱۴۵	۱۷۴.۰			
CEOIS	۸۳۴	۵۰	۰۶۰.۰			
CEOS	۸۳۴	۲۱۲	۲۵۴.۰			
RESTATE	۸۳۴	۴۴۹	۵۳۸.۰			
DFOREIGNOPS	۸۳۴	۶۰۸	۷۲۹.۰			
Asize	۸۳۴	۱۶۸	۲۰۱.۰			
SOE	۸۳۴	۵۸۸	۷۰۵.۰			

نتایج تحلیل توصیفی نشان می‌دهد که متغیرهای وابسته پژوهش، تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی دارای میانگین ۴/۲۸۸ و میانه ۴/۳۸۲ (یا به عبارتی ۷۸ روز برای میانگین و میانه ۸۰ روز برای میانه) می‌باشد. در ۸۳۴ سال شرکت مورد بررسی ۲۶۲ مورد تغییر مدیر عامل شرکت رخ داده است (فراوانی ۳۱/۵ درصد و میانگین ۷۷ روز تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی) که ۱۱۶ مورد آن تغییر غیرداوطلبانه بوده (با میانگین ۷۹ روز تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی)، ۱۴۵ مورد آن تغییر داوطلبانه (با میانگین ۷۵ روز تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی) و ۱ مورد ناشی از فوت بوده است. ۵۰ جانشین از داخل شرکت ارتقا یافته (با میانگین ۷۹ روز تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی) و ۲۱۲ مورد از خارج شرکت برای تصدی پست مدیر عاملی انتخاب شده‌اند (با میانگین ۷۶ روز تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی). همچنین، پس از تغییر غیرداوطلبانه در ۲۶ مورد جانشین از داخل شرکت و ۹۰ مورد جانشین از خارج شرکت به عنوان مدیر عامل برگزیده شده‌اند. بعد از تغییر داوطلبانه ۲۴ مورد جانشین از داخل شرکت و ۱۲۴ مورد از خارج شرکت به عنوان متصدی جایگاه مدیر عامل انتخاب شده‌اند. علاوه بر این، در ۲۵ مورد از تغییرات، ۲۳ مورد دو مدیر عامل و ۲ مورد سه مدیر عامل تغییر کرده است.

داده‌های رگرسیونی این پژوهش به دوره زمانی ۶ ساله ۱۳۹۵ الی ۱۴۰۰ تعلق دارد و ماهیت آن ترکیبی از داده‌های زمانی و مقطعی است که می‌توان آنها را به صورت تلفیقی^۱ یا تابلویی^۲ برازش کرد. به منظور انتخاب بین روش‌های داده‌های تلفیقی و داده‌های تابلویی، از قابلیت ادغام (چاو) استفاده شد. با توجه به اینکه احتمال این آماره به دست آمده از آزمون F لیمر کوچک‌تر از ۰/۰۵ بود، به منظور برآورد این مدل برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از شیوه داده‌های تابلویی استفاده شد. سپس برای تعیین اینکه الگوی مورد استفاده در آزمون فرضیه‌ها، در قالب روش‌های اثرات ثابت^۳ یا اثرات تصادفی^۴ انجام شود، آزمون هاسمن^۵ انجام شد. نتایج این آزمون به دلیل کوچک‌تر بودن احتمال از مقدار ۰/۰۵، باید از روش اثرات ثابت برای برآورد مدل استفاده شود.

جدول ۲: انتخاب داده‌های تلفیقی در برابر داده‌های تابلویی

آزمون چاو			آزمون هاسمن		
مقدار آماره	درجه آزادی	احتمال	مقدار آماره	درجه آزادی	احتمال
۰۲۰.۹	(۶۷۴، ۱۳۸)	۰۰۰.۰	۱۸۸.۳۷	۰۰۰.۲۱	۰۱۶.۰
۹۱۱.۸	(۶۷۴، ۱۳۸)	۰۰۰.۰	۴۳۹.۳۷	۰۰۰.۲۱	۰۱۵.۰
۹۹۹.۸	(۶۷۴، ۱۳۸)	۰۰۰.۰	۶۱۰.۳۹	۰۰۰.۲۱	۰۰۸.۰
۹۰۴.۸	(۶۷۴، ۱۳۸)	۰۰۰.۰	۵۵۷.۳۵	۰۰۰.۲۱	۰۲۵.۰
۰۵۵.۹	(۶۷۴، ۱۳۸)	۰۰۰.۰	۰۷۹.۳۷	۰۰۰.۲۱	۰۱۷.۰

¹ Pool

² Panel

³ Fixed Effect

⁴ Random Effect

⁵ Huasman

عباسیور و همکاران

در این مطالعه برای بررسی همسانی واریانس‌ها از آزمون وایت استفاده شده است که نتایج آن در جدول ۳ قابل مشاهده است. سطح اهمیت آماره این آزمون برای هر ۵ مدل کمتر از ۰/۰۵ می‌باشد، در نتیجه فرضیه صفر مبنی بر وجود همسانی واریانس رد شده و می‌توان گفت مدل‌ها دارای مشکل ناهمسانی واریانس می‌باشند، به همین منظور در این مطالعه برای رفع این مشکل، در برآورد رگرسیون، از روش برآورد حداقل مربعات تعمیم یافته استفاده شده است.

جدول ۳: آزمون وایت - ناهمسانی واریانس

مدل اول		مدل دوم		مدل سوم		مدل چهارم		مدل پنجم	
آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال	آماره	احتمال
۷۱۷.۱	۰.۰۰.۰	۶۸۳.۱	۰.۰۰.۰	۶۶۵.۱	۰.۰۰.۰	۶۱۰.۱	۰.۰۰.۰	۷۳۵.۱	۰.۰۰.۰

نتایج آزمون مدل‌های رگرسیونی برای نمونه پژوهش در جدول ۴ ارائه شده است. برای اطمینان از فرض رگرسیونی عدم وجود مشکل همخطی بین متغیرها، از آزمون عامل تورم واریانس (VIF) استفاده گردید. باتوجه به اینکه مقدار این آماره برای متغیرهای توضیحی کمتر از مقدار ۱۰ است، لذا همخطی بین آنها وجود ندارد. همچنین برای بررسی فرض استقلال باقیمانده‌ها از یکدیگر آماره دوربین واتسون به کار گرفته شد. مقدار آماره دوربین واتسون برای هر ۵ مدل برآورد شده حدوداً ۲ است، این عدد نشان می‌دهد که باقیمانده‌ها از یکدیگر مستقل هستند. با این حال نتایج حاصل از رگرسیون زمانی قابل اتکاست که رگرسیون برازش شده در کل معنادار باشد. نظر به اینکه سطح معناداری آماره F فیشر برابر با ۰/۰۰۰ (کمتر از ۰/۰۵) می‌باشد، می‌توان بیان نمود که متغیرهای مستقل و کنترلی توانایی توضیح متغیر وابسته را دارند و رگرسیون در سطح اطمینان ۹۹٪ معنادار است. شایان ذکر است که مقدار ضریب تعیین تعدیل شده نشان می‌دهد که حدود ۹۰٪ از تغییرات تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی تحت تاثیر متغیرهای مستقل و کنترلی مورد پژوهش بوده است.

طبق نتایج حاصل در جدول ۴، با توجه به ضریب تغییر مدیر عامل در مدل اول برابر با ۰/۰۲۸ و احتمال آماره $t = ۰/۰۰۹$ می‌باشد، که به معنای اثر مثبت و معناداری تغییر مدیر عامل بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی است. بنابراین با توجه به کمتر بودن احتمال آماره t از سطح خطای مورد پذیرش ۰/۱۰، فرضیه اول مبنی اثر تغییر مدیر عامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی، در سطح اطمینان ۹۹٪ مورد تایید واقع گردید.

ضریب برآورد شده متغیر تغییر غیرداوطلبانه مدیر عامل در مدل دوم برابر با ۰/۰۲۰ و احتمال آماره t ۰/۱۴۹ می‌باشد. بر این اساس تغییر غیرداوطلبانه مدیر عامل بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی اثر معناداری ندارد، بنابراین، فرضیه ۱-۲ مبنی بر وجود اثر تغییر غیرداوطلبانه مدیر عامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی، مورد تایید واقع نشد. نتایج حاصل از تخمین مدل سوم نشان می‌دهد که ضریب متغیر تغییر داوطلبانه برابر با ۰/۰۲۹ و احتمال آماره t ۰/۰۳۰ می‌باشد، که به اثر مثبت و معنادار تغییر داوطلبانه مدیر عامل بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی می‌باشد. بر همین اساس، فرضیه ۲-۲ مبنی بر وجود اثر تغییر داوطلبانه مدیر عامل بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی، در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تایید واقع گردید.

بر اساس یافته‌های بدست آمده از برآورد مدل چهارم در جدول ۴، ضریب حاصله برای متغیر جانشینی داخلی مدیر عامل برابر با ۰/۲۴- بوده آماره t آن برابر با ۰/۱۹۵ می‌باشد. بر این اساس جانشینی داخلی مدیر عامل بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی اثر معناداری ندارد، در نتیجه فرضیه ۳-۱ مبنی بر ارتباط جانشینی داخلی مدیر عامل و تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی، مورد تایید واقع نشد. با توجه به نتایج برآورد شده تخمین مدل ۵، مقدار ۰/۴۰ و آماره t ۰/۰۰۱ برای ضریب جانشینی خارجی مدیر عامل، وجود اثر معنادار جانشینی خارجی مدیر عامل بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی تایید شده و فرضیه ۳-۲ مبنی بر اثر جانشینی خارجی مدیر عامل و تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی، در سطح اطمینان ۹۹٪ مورد تایید واقع گردید.

از میان ۲۰ متغیر کنترلی استفاده شده در مدل، اندازه شرکت، اندازه حسابرس (در سطح اطمینان ۹۹٪)، سن شرکت، اندازه هیئت مدیره (در سطح اطمینان ۹۵٪) و اهرم مالی (در سطح اطمینان ۹۰٪) مستقیماً بر طولانی شدن فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی موثر هستند؛ همچنین بازده دارایی‌ها، داشتن عملیات خارجی، دولتی بودن شرکت (در سطح اطمینان ۹۹٪)، اهمیت صاحبکار برای موسسه حسابرسی استقلال کمیته حسابرسی (در سطح اطمینان ۹۵٪) به طور معکوس با تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی در ارتباط هستند.

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

مدل‌های پژوهش

جدول ۴: آزمون

مدل اول				مدل دوم				مدل سوم				مدل چهارم				مدل پنجم			
متغیر وابسته ARL				اثرات ثابت - حداقل مربعات تعمیم یافته				اثرات ثابت - حداقل مربعات تعمیم یافته				اثرات ثابت - حداقل مربعات تعمیم یافته				اثرات ثابت - حداقل مربعات تعمیم یافته			
تعداد مشاهدات:				۱۳۹×۶=۸۳۴				۱۳۹×۶=۸۳۴				۱۳۹×۶=۸۳۴				۱۳۹×۶=۸۳۴			
متغیر	ضریب	آماره t	P-Value	VIF	ضریب	آماره t	P-Value	VIF	ضریب	آماره t	P-Value	VIF	ضریب	آماره t	P-Value	VIF	ضریب	آماره t	P-Value
C	۵۶۴.۲	۹۴۸.۶	۰.۰۰۰	NA	۴۶۸.۲	۴۴۸.۶	۰.۰۰۰	NA	۵۳۶.۲	۸۸۵.۶	۰.۰۰۰	NA	۴۵۱.۲	۴۰۶.۶	۰.۰۰۰	NA	۶۰۳.۲	۱۴۷.۷	۰.۰۰۰
CEOTURNOVR	۰.۲۸۰	۶۳۶.۲	۰.۰۹۰	۰.۹۰۱	۰.۲۸۰	۶۳۶.۲	۰.۰۹۰	۰.۹۰۱	۰.۲۸۰	۶۳۶.۲	۰.۰۹۰	۰.۹۰۱	۰.۲۸۰	۶۳۶.۲	۰.۰۹۰	۰.۹۰۱	۰.۲۸۰	۶۳۶.۲	۰.۰۹۰
CEOFT	۰.۲۰۰	۴۴۴.۱	۰.۱۴۹	۰.۶۴۰	۰.۲۰۰	۴۴۴.۱	۰.۱۴۹	۰.۶۴۰	۰.۲۰۰	۴۴۴.۱	۰.۱۴۹	۰.۶۴۰	۰.۲۰۰	۴۴۴.۱	۰.۱۴۹	۰.۶۴۰	۰.۲۰۰	۴۴۴.۱	۰.۱۴۹
CEOVT	۰.۲۸۰	۱۷۸.۲	۰.۳۰۰	۰.۷۰۰	۰.۲۸۰	۱۷۸.۲	۰.۳۰۰	۰.۷۰۰	۰.۲۸۰	۱۷۸.۲	۰.۳۰۰	۰.۷۰۰	۰.۲۸۰	۱۷۸.۲	۰.۳۰۰	۰.۷۰۰	۰.۲۸۰	۱۷۸.۲	۰.۳۰۰
CEOIS	۰.۲۴۰	-	۱۹۵.۰	۱۳۹.۱	۰.۲۴۰	-	۱۹۵.۰	۱۳۹.۱	۰.۲۴۰	-	۱۹۵.۰	۱۳۹.۱	۰.۲۴۰	-	۱۹۵.۰	۱۳۹.۱	۰.۲۴۰	-	۱۹۵.۰
CEOOS	۰.۴۰۰	۴۹۳.۳	۰.۰۱۰	۰.۰۰۱	۰.۴۰۰	۴۹۳.۳	۰.۰۱۰	۰.۰۰۱	۰.۴۰۰	۴۹۳.۳	۰.۰۱۰	۰.۰۰۱	۰.۴۰۰	۴۹۳.۳	۰.۰۱۰	۰.۰۰۱	۰.۴۰۰	۴۹۳.۳	۰.۰۱۰
FSIZE	۰.۳۴۰	۷۷۵.۲	۰.۰۰۶	۵۴.۵	۰.۳۲۰	۶۳۹.۲	۰.۰۰۹	۸۰۴.۵	۰.۳۳۰	۷۰۲.۲	۰.۰۰۷	۶۸۹.۵	۰.۳۰۰	۵۱۲.۲	۰.۰۱۲	۵۲۹.۵	۰.۳۲۰	۶۷۵.۲	۰.۰۰۸
FLVG	۰.۹۵۰	۹۳۳.۱	۰.۰۵۴	۳۰.۲	۰.۹۱۰	۸۵۵.۱	۰.۰۶۴	۲۹۷.۲	۰.۸۷۰	۷۵۴.۱	۰.۰۸۰	۲۶۴.۲	۰.۸۵۰	۷۴۲.۱	۰.۰۸۲	۳۶۹.۲	۰.۹۹۰	۰.۲۴۲	۰.۴۴۰
FAGE	۱۸۶.۰	۰.۶۶۲	۰.۳۹۰	۵۷.۵	۲۰.۳۰	۲۳۴.۲	۰.۰۲۶	۸۷۴.۵	۱۹۹.۰	۲۳۶.۲	۰.۰۲۶	۷۰۳.۵	۲۱۵.۰	۳۹۵.۲	۰.۰۱۷	۳۲۱.۵	۱۸۹.۰	۲۰۱.۲	۰.۲۸۰
FC	۰.۰۱۰	۳۴۶.۱	۰.۰۰۱	۳۵.۳	۰.۰۱۰	۳۲۴.۱	۰.۰۰۱	۳۹۹.۳	۰.۰۱۰	۱۲۱.۱	۰.۰۰۱	۳۴۶.۳	۰.۰۱۰	۰.۳۱۱	۰.۰۰۱	۸۸۳.۲	۰.۰۰۱	۱۷۲.۱	۰.۲۴۲
ROA	-	۷۲۸.۴	۰.۰۰۰	۸۴.۲	-	۷۶۷.۴	۰.۰۰۰	۹۳۲.۲	-	۷۱۵.۴	۰.۰۰۰	۸۴۹.۲	-	۶۹۹.۴	۰.۰۰۰	۳۰۲.۲	-	۵۵۴.۴	۰.۰۰۰
DFOREIGNOPS	-	۰.۰۴۰	۰.۰۰۳	۱۳.۱	-	۰.۰۵۷	۰.۰۰۳	۱۲۳.۱	-	۰.۰۵۳	۰.۰۰۳	۱۲۹.۱	-	۰.۰۵۴	۰.۰۰۳	۱۴۳.۱	-	۰.۰۵۲	۰.۰۰۳
MB	۰.۰۰۱	۴۴۷.۰	۰.۰۵۵	۲۱.۳	۰.۰۰۱	۴۸۲.۰	۰.۰۰۱	۲۲۹.۳	۰.۰۰۲	۶۹۶.۰	۰.۰۰۲	۱۸۰.۳	۰.۰۰۲	۸۴۶.۰	۰.۰۰۲	۸۵۲.۲	۰.۰۰۲	۷۵۵.۰	۰.۰۰۲
ISSUSE	-	۹۶۹.۰	۰.۰۰۰	۲۱.۱	-	۸۹۵.۰	۰.۰۰۰	۲۱۸.۱	-	۹۹۲.۰	۰.۰۰۰	۲۱۰.۱	-	۰.۲۶۱	۰.۰۰۰	۲۱۹.۱	-	۰.۸۴۱	۰.۰۰۰
RESTATE	۰.۰۰۴	۴۴۸.۰	۰.۰۵۴	۲۱.۱	۰.۰۰۸	۸۹۶.۰	۰.۰۰۸	۲۱۱.۱	۰.۰۰۸	۸۹۶.۰	۰.۰۰۸	۱۹۸.۱	۰.۰۰۸	۰.۱۲۰	۰.۰۰۸	۳۴۹.۱	۰.۰۰۶	۷۲۳.۰	۰.۰۰۶

عباسپور و همکاران

1.1	006.0	749.2	165.0	156.1	011.0	563.2	158.0	113.1	006.0	742.2	166.0	105.1	010.0	580.2	159.0	11.1	007.0	724.2	165.0	ASIZE
11																4				
1.1	259.0	-	-	244.1	214.0	-	-	150.1	278.0	-	-	157.1	272.0	-	-	14.1	351.0	934.0-	-	ATENURE
52		918.0	002.0			244.1	003.0			087.1	002.0			097.1	002.0	6			002.0	
0.1	043.0	-	-	142.1	032.0	-	-	067.1	040.0	-	-	062.1	040.0	-	-	06.1	048.0	982.1-	-	CIMP
67		033.2	037.0			150.2	038.0			060.2	038.0			061.2	038.0	8			037.0	
0.1	017.0	390.2	148.0	015.1	010.0	575.2	168.0	093.1	014.0	471.2	154.0	078.1	012.0	532.2	164.0	09.1	015.0	446.2	151.0	BSIZE
93																6				
0.1	280.0	080.1	043.0	189.1	101.0	644.1	064.0	064.1	174.0	362.1	054.0	070.1	150.0	440.1	057.0	07.1	250.0	151.1	046.0	BINDEP
71																7				
1.1	715.0	-	-	165.1	780.0	-	-	118.1	802.0	-	-	115.1	905.0	-	-	13.1	835.0	209.0-	-	BDUAL
21		365.0	006.0			280.0	005.0			251.0	004.0			120.0	002.0	2			003.0	
1.3	705.0	379.0	003.0	428.1	779.0	281.0	002.0	379.3	695.0	392.0	003.0	402.3	777.0	283.0	002.0	94.2	648.0	457.0	003.0	ACSIZE
23																.				
0.3	025.0	-	-	579.1	015.0	-	-	329.3	020.0	-	-	329.3	025.0	-	-	89.2	029.0	194.2-	-	ACINDEP
11		248.2	058.0			434.2	064.0			335.2	062.0			251.2	059.0	8			057.0	
6.1	774.0	287.0	004.0	329.1	787.0	271.0	004.0	699.1	825.0	221.0	004.0	689.1	704.0	380.0	006.0	59.1	747.0	322.0	005.0	ACEXP
12																2				
0.1	001.0	-	-	095.1	002.0	-	-	060.1	001.0	-	-	056.1	002.0	-	-	06.1	000.0	538.3-	-	SOE
58		506.3	185.0			096.3	167.0			450.3	177.0			114.3	164.0	7			178.0	
3.1	983.0	-	-	442.1	959.0	051.0	003.0	301.1	901.0	-	-	333.1	898.0	129.0	008.0	33.1	973.0	033.0-	-	CONOWNE
17		021.0	001.0							124.0	008.0					2			002.0	
			918.0				917.0				914.0					920.0			918.0	ضریب تعیین
			899.0				898.0				894.0					901.0			898.0	ضریب تعیین تعدیلی
	000.0		912.48		000.0		151.47		000.0		177.45		000.0		912.48		000.0		151.47	آماره F
			930.1				928.1				925.1				924.1				926.1	آماره دوربین-واتسون

حسابداری، امور مالی و هوش محاسباتی

در راستای بررسی نتایج بدست آمده، مدل‌های رگرسیونی در حالت‌های مختلف تغییر غیرداوطلبانه با جانشینی داخلی، تغییر غیرداوطلبانه با جانشینی خارجی، تغییر داوطلبانه با جانشینی داخلی و تغییر داوطلبانه با جانشینی خارجی تخمین زده شدند. با استفاده از آزمون‌های قابلیت ادغام (چاو) و هاسمن و وایت مشخص شد که در هر ۴ مدل رگرسیون باید از روش داده‌های تابلویی و الگوی اثرات ثابت استفاده گردد و پس از بررسی ناهمسانی واریانس مشخص گردید باید روش حداقل مربعات تعمیم یافته به کار گرفته شود. نتایج برآورد رگرسیون در جدول ۵ ارائه شده است.

جدول ۵. مدل‌های رگرسیونی آزمون‌های اضافی

متغیر وابسته ARL	تغییر غیرداوطلبانه با جانشینی داخلی	تغییر غیرداوطلبانه با جانشینی خارجی	تغییر داوطلبانه با جانشینی داخلی	تغییر داوطلبانه با جانشینی خارجی
تعداد مشاهدات:	حداقل مربعات تعمیم یافته	حداقل مربعات تعمیم یافته	حداقل مربعات تعمیم یافته	حداقل مربعات تعمیم یافته
۱۳۹×۶=۸۳۴				
متغیر	ضریب	آماره t	ضریب	آماره t
C	۴۴۲.۲	***۳۸۴.۶	۴۷۲.۲	***۴۷۹.۶
CEOFTIS	۰.۰۴۰	۱۳۹.۰		
CEOFTOS			۰.۳۰۰	*۹۴۶.۱
CEOVTIS			۰.۴۶۰-	*۷۵۴.۱-
CEOVTOS			۰.۴۵۰	***۱۸۲.۳
FSIZE	۰.۳۲۰	***۶۱۹.۲	۰.۳۱۰	***۵۴۸.۲
FLVG	۰.۸۷۰	*۷۷۴.۱	۰.۸۵۰	*۷۳۷.۱
FAGE	۲۱۱.۰	***۳۲۸.۲	۲۱۰.۰	***۳۲۹.۲
FC	۰.۰۱۰	۱۹۱.۱	۰.۰۱۰	۲۷۰.۱
ROA	۲۳۸.۰-	***۷۴۲.۴-	۲۳۷.۰-	***۸۱۷.۴-
DFOREIGNOPS	۰.۵۵۰-	***۸۰۴.۲-	۰.۵۶۰-	***۸۸۵.۲-
MB	۰.۰۱۰	۵۹۶.۰	۰.۰۲۰	۸۷۴.۰
ISSUSE	۰.۱۰۰-	۹۲۶.۰-	۰.۱۰۰-	۹۸۹.۰-
RESTATE	۰.۱۰۰	۱۵۰.۱	۰.۱۰۰	۱۵۷.۱
ASIZE	۱۵۹.۰	***۵۸۷.۲	۱۵۸.۰	***۵۸۹.۲
ATENURE	۰.۰۳۰-	۲۰۱.۱-	۰.۰۲۰-	۱۲۰.۱-
CIMP	۰.۳۸۰-	**۱۳۴.۲-	۰.۳۹۰-	**۱۶۷.۲-
BSIZE	۱۶۶.۰	**۵۵۰.۲	۱۶۶.۰	**۵۶۰.۲
BINDEP	۰.۶۴۰	۶۲۴.۱	۰.۵۸۰	۴۷۳.۱
BDUAL	۰.۰۲۰-	۱۴۳.۰-	۰.۰۳۰-	۱۹۶.۰-
ACSIZE	۰.۰۲۰	۲۴۲.۰	۰.۰۱۰	۱۶۷.۰
ACINDEP	۰.۶۳۰-	**۳۹۶.۲-	۰.۵۹۰-	**۲۸۲.۲-
ACEXP	۰.۰۶۰	۳۸۱.۰	۰.۰۵۰	۳۰۴.۰
SOE	۱۶۴.۰-	***۰۵۲.۳-	۱۶۶.۰-	***۱۱۲.۳-
CONOWNE	۰.۰۶۰	۰.۹۰۰	۰.۰۷۰	۱۱۰.۰
ضریب تعیین	۹۱۷.۰		۹۱۸.۰	۹۱۵.۰
ضریب تعیین تعدیلی	۸۹۷.۰		۸۹۸.۰	۸۹۵.۰
آماره F	۷۹۶.۴۶	۰.۰۰۰	۲۳۹.۵۱	۰.۰۰۰
آماره دوربین-واتسون	۹۲۲.۱		۹۳۰.۱	۹۲۴.۱

* در سطح اطمینان ۹۰٪، ** در سطح اطمینان ۹۵٪ و *** در سطح اطمینان ۹۹٪

پس از بررسی فرض‌های همخطی بین متغیرها و استقلال باقیمانده‌ها نتایج آزمون اضافی مشخص نمود که تغییر غیرداوطلبانه با جانشینی دخیل تأثیر بر فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی ندارد. زمانی تغییر غیرداوطلبانه رخ داده باشد و مدیر عامل جدید از خارج شرکت انتخاب شده باشد تاریخ ارائه گزارش حسابرسی به تعویق می‌افتد (در سطح اطمینان ۹۰٪). این تأخیر بیشتر ارائه گزارش حسابرسی در زمانی که مدیر عامل به صورت داوطلبانه اتفاق افتاده باشد و مدیر عامل جدید از خارج شرکت گزینش شود نیز در سطح اطمینان ۹۹٪ تأیید می‌گردد. این نتایج در حالی است که زمانی که مدیر داوطلبانه شرکت را ترک می‌کند و یک مدیر داخلی جانشین وی می‌شود، فاصله زمانی بین تاریخ پایان دوره مالی و تاریخ گزارش حسابرسی کوتاه‌تر می‌شود (در سطح اطمینان ۹۵٪).

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که تغییر مدیرعامل به‌طور کلی تأثیر مثبت و معناداری بر تأخیر در ارائه گزارش حسابرسی دارد. این نتیجه بیانگر آن است که رویداد تغییر مدیرعامل موجب افزایش عدم اطمینان سازمانی، بازیابی ارزیابی ریسک صاحبکار توسط حسابرس و در نهایت افزایش حجم و دامنه آزمون‌های حسابرسی می‌شود. این نتیجه با دیدگاه‌های نظری مبتنی بر نقش مدیرعامل به‌عنوان یکی از تعیین‌کنندگان اصلی ریسک تجاری و ریسک حسابرسی همخوانی دارد؛ به‌گونه‌ای که حسابرسان در مواجهه با تغییر رهبر سازمان، ناگزیر به بازنگری در شناخت پیشین خود از واحد تجاری و تجدید ارزیابی کنترل‌های داخلی و سیاست‌های گزارشگری مالی می‌شوند (Islam et al., 2023; Kim et al., 2024; Ma et al., 2021). همچنین این یافته با نتایج مطالعاتی که افزایش تلاش حسابرسی، حق‌الزحمه حسابرسی و ریسک گزارشگری را پس از تغییر مدیرعامل گزارش کرده‌اند همسو است (Cai & Li, 2022; Chao, 2022; Mitra et al., 2020). بنابراین می‌توان استدلال کرد که تغییر مدیرعامل به‌عنوان یک شوک اطلاعاتی مهم، سازوکارهای نظارتی و حسابرسی را به سمت رویکرد محافظه‌کارانه‌تری سوق می‌دهد.

نتایج تفکیکی پژوهش نشان داد که تغییر داوطلبانه مدیرعامل موجب افزایش معنادار تأخیر گزارش حسابرسی می‌شود، در حالی که تغییر غیرداوطلبانه اثر معناداری ندارد. این یافته در نگاه نخست با برخی انتظارات نظری که تغییر غیرداوطلبانه را پرریسک‌تر می‌دانند متفاوت به نظر می‌رسد، اما با توجه به شواهد جدید قابل تبیین است. تغییر داوطلبانه اغلب با عدم قطعیت درباره سیاست‌های آتی، تغییرات احتمالی در ساختار سازمانی و بازنگری در رویه‌های گزارشگری همراه است؛ امری که می‌تواند باعث افزایش دامنه بررسی‌های حسابرس شود (Berns et al., 2021; Cheng et al., 2021). در مقابل، تغییر غیرداوطلبانه معمولاً تحت فشارهای نظارتی، کنترلی یا عملکردی صورت می‌گیرد و اغلب با مداخلات هیئت‌مدیره و سازوکارهای حاکمیتی شدید همراه است که خود می‌تواند نوعی ثبات موقت در فرآیند گزارشگری ایجاد کند و شدت تأثیر آن بر زمان حسابرسی را تعدیل نماید (Kavadiis et al., 2022; Zhong et al., 2021). این نتیجه با یافته‌های Cheng و همکاران که نشان می‌دهند تغییرات اجباری بیش از آنکه موجب بی‌ثباتی گزارشگری شوند، زمینه اصلاحات فوری و کنترل‌شده را فراهم می‌کنند، همخوانی دارد (Cheng et al., 2021).

از سوی دیگر، یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که جانشینی خارجی مدیرعامل تأثیر مثبت و معناداری بر تأخیر گزارش حسابرسی دارد، در حالی که جانشینی داخلی چنین اثری ندارد. این نتیجه با ادبیات گسترده‌ای همسو است که جانشینان خارجی را عامل افزایش ریسک سازمانی، افزایش عدم قطعیت گزارشگری و تشدید رفتارهای فرصت‌طلبانه کوتاه‌مدت می‌دانند (Brockman et al., 2022; Choi et al., 2023; Liu, 2020). جانشینان خارجی معمولاً دانش محدودی از سیستم‌های داخلی، فرآیندهای گزارشگری و فرهنگ سازمان دارند و در نتیجه احتمال بروز خطا، ضعف در کنترل‌های داخلی و نیاز به اصلاحات حسابداری افزایش می‌یابد. این شرایط حسابرسان را به افزایش آزمون‌ها و احتیاط بیشتر وادار می‌کند که در نهایت موجب طولانی‌تر شدن فرآیند حسابرسی می‌شود (Kim et al., 2024; Ma et al., 2021). یافته حاضر با نتایج Brockman و همکاران که نشان می‌دهند جانشینی خارجی منجر به افزایش قیمت‌گذاری حسابرسی و تلاش حسابرسی می‌شود، همسو است (Brockman et al., 2022).

تحلیل‌های تکمیلی پژوهش تصویر دقیق‌تری از تعامل میان نوع تغییر و شکل جانشینی مدیرعامل ارائه می‌دهد. نتایج نشان می‌دهد زمانی که تغییر غیرداوطلبانه همراه با جانشینی خارجی یا تغییر داوطلبانه همراه با جانشینی خارجی رخ می‌دهد، بیشترین افزایش در تأخیر گزارش حسابرسی مشاهده می‌شود. این یافته بیانگر آن است که حسابرسان این دو مؤلفه را به‌صورت همزمان و در قالب یک پدیده یکپارچه ارزیابی می‌کنند. جانشینی خارجی در هر دو حالت، بار ریسک ادراک‌شده را افزایش می‌دهد، زیرا هم دانش سازمانی

جانشین محدود است و هم انگیزه‌های تثبیت موقعیت وی می‌تواند رفتارهای گزارشگری را پیچیده‌تر کند (Bolor-Erdene et al., 2024; Choi et al., 2023). این امر با دیدگاه‌های مبتنی بر نظریه نمایندگی و هزینه‌های نمایندگی همسو است که افزایش عدم تقارن اطلاعاتی را عامل افزایش تلاش نظارتی حسابرس می‌دانند (Islam et al., 2021; Kim, 2023).

در مقابل، زمانی که تغییر دوطلبانه همراه با جانشینی داخلی رخ می‌دهد، تأخیر گزارش حسابرسی کاهش می‌یابد. این یافته نشان می‌دهد که تداوم سازمانی، انتقال نرم قدرت و حفظ دانش ضمنی سازمان می‌تواند ریسک گزارشگری را کاهش دهد و به حسابرس امکان دهد با اتکای بیشتر به شناخت پیشین خود، فرآیند حسابرسی را کاراتر و سریع‌تر اجرا کند. این نتیجه با مطالعاتی که جانشینی داخلی را عامل ثبات، کاهش هزینه‌های نظارتی و بهبود هماهنگی اطلاعاتی معرفی کرده‌اند همخوانی دارد (Brockman et al., 2022; Liu, 2020). همچنین این یافته از دیدگاه شبکه‌های مدیریتی و سرمایه اجتماعی مدیرعامل حمایت می‌کند؛ زیرا روابط پیشین مدیرعامل داخلی با ذی‌نفعان سازمانی و حسابرسان موجب کاهش اصطکاک اطلاعاتی و افزایش کارایی تعاملات حرفه‌ای می‌شود (Bolor-Erdene et al., 2024; Islam et al., 2023).

به‌طور کلی، نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که حسابرسان رویکردی پیچیده، چندبعدی و ترکیبی در ارزیابی پیامدهای تغییر مدیرعامل اتخاذ می‌کنند. آنان نه تنها خود رویداد تغییر، بلکه نوع تغییر و منشأ جانشینی را همزمان در محاسبه ریسک حسابرسی و تعیین سطح تلاش مورد نیاز لحاظ می‌نمایند. این یافته با شواهد اخیر درباره تأثیر ویژگی‌های مدیرعامل بر تصمیمات حسابرسی و قیمت‌گذاری حسابرسی همسو است (Cai & Li, 2022; Kim et al., 2024; Ma et al., 2021; Mitra et al., 2020). بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که تغییر مدیرعامل صرفاً یک رویداد مدیریتی نیست، بلکه یک محرک ساختاری در معماری ریسک حسابرسی و زمان‌بندی گزارشگری مالی به‌شمار می‌رود. این پژوهش با وجود دستاوردهای نظری و تجربی، با محدودیت‌هایی مواجه است. نخست، تمرکز مطالعه بر شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران ممکن است قابلیت تعمیم نتایج به سایر بازارهای مالی و شرکت‌های غیر بورسی را محدود سازد. دوم، برخی متغیرهای کیفی نظیر سبک رهبری مدیرعامل، کیفیت تعامل حسابرس و مدیریت و فشارهای نهادی به‌صورت مستقیم قابل اندازه‌گیری نبوده و در مدل لحاظ نشده‌اند. سوم، داده‌های مورد استفاده مبتنی بر اطلاعات تاریخی بوده و امکان بررسی دقیق پویایی‌های رفتاری مدیران و حسابرسان در کوتاه‌مدت را محدود می‌کند.

پژوهش‌های آتی می‌توانند با توسعه دامنه نمونه به صنایع خاص یا مقایسه بین‌کشوری، پایداری نتایج حاضر را بررسی نمایند. همچنین بررسی نقش ویژگی‌های روان‌شناختی مدیرعامل، ساختار پاداش و انگیزه‌های شغلی در تعامل با حسابرسی می‌تواند بینش‌های عمیق‌تری ایجاد کند. به‌کارگیری روش‌های کیفی و مصاحبه‌های عمیق با حسابرسان نیز می‌تواند درک غنی‌تری از فرآیندهای تصمیم‌گیری حرفه‌ای فراهم آورد.

یافته‌های این پژوهش می‌تواند مبنایی برای بهبود رویه‌های غربالگری صاحبکار و برنامه‌ریزی حسابرسی قرار گیرد. نهادهای نظارتی می‌توانند با الزام به افشای شفاف دلایل تغییر مدیرعامل و منشأ جانشینی وی، سطح عدم تقارن اطلاعاتی بازار را کاهش دهند. همچنین شرکت‌ها می‌توانند با طراحی برنامه‌های جانشینی ساختاریافته، آثار منفی تغییرات مدیریتی بر کیفیت گزارشگری مالی را کنترل و ثبات اطلاعاتی بازار را تقویت نمایند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تشکر و قدردانی

از تمامی کسانی که در طی مراحل این پژوهش به ما یاری رساندند تشکر و قدردانی می‌گردد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

موازن اخلاقی

در انجام این پژوهش تمامی موازن و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

References

- Azizi, M., Vakili, A., & Nazari Abarbekouh, A. A. (2022). Abnormal Delay in Giving the Audit Report and the Risk of Subsequent Drop in Stock Price [In Persian]. *Studies of Ethics and Behavior in Accounting and Auditing*, 3, 115-142.
- Berns, J. P., Gupta, V. K., Schnatterly, K. A., & Steele, C. R. (2021). Chief Executive Officer Dismissal: A Multidisciplinary Integration and Critical Analysis. *Group & Organization Management*, 46(2), 362-398. <https://doi.org/10.1177/1059601120987452>
- Bolor-Erdene, B., Jung, K., Lee, W. J., Park, S., & Sunwoo, H. Y. (2024). CEO Locality and Audit Fees. *International Journal of Auditing*, 28(1), 44-61. <https://doi.org/10.1111/ijau.12313>
- Brockman, P., Krishnan, G., Lee, H. S., & Salas, J. M. (2022). Implications of CEO Succession Origin and In-House Experience for Audit Pricing. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 37(1), 173-204. <https://doi.org/10.1177/0148558X19832104>
- Cai, Y., & Li, M. (2022). CEO-CFO Tenure Consistency and Audit Fees. *Pacific-Basin Finance Journal*, 73(C), 101779. <https://doi.org/10.1016/j.pacfin.2022.101779>
- Chao, C. L. (2022). CEO Turnover and Audit Pricing: The Role of Media Tone. *Managerial Auditing Journal*, 37(6), 721-741. <https://doi.org/10.1108/MAJ-03-2021-3061>
- Cheng, J., Cummins, J. D., & Lin, T. (2021). Earnings Management Surrounding Forced CEO Turnover: Evidence from the U.S. Property-Casualty Insurance Industry. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 56(3), 819-847. <https://doi.org/10.1007/s11156-020-00910-z>
- Choi, H., Karim, K., & Tao, A. (2023). CEO Origin and Stock Price Crash Risk: Insider versus Outsider CEOs. *Corporate Governance: An International Review*, 31(1), 105-126. <https://doi.org/10.1111/corg.12442>
- Islam, M. S., McCumber, W., Farah, N., & Qiu, H. (2023). CEO Network Connections and the Timeliness of Financial Reporting. *Accounting Horizons*, 37(4), 117-147. <https://doi.org/10.2308/HORIZONS-2021-056>
- Kavadi, N., Heyden, M. L. M., & Sidhu, J. S. (2022). Fresh in the Saddle: The Influence of a New CEO's Vision and Origin, and CEO Succession Type on Market Actors' Reactions. *Long Range Planning*, 55(2), 102050. <https://doi.org/10.1016/j.lrp.2020.102050>
- Kim, M. (2021). Effects of Managerial Overconfidence and Ability on Going-Concern Decisions and Auditor Turnover. *Advances in Accounting*, 54(C), 100549. <https://doi.org/10.1016/j.adiac.2021.100549>
- Kim, Y. C., Kim, J., & Seol, I. (2024). CEO Turnover and the Engagement Quality Reviewer's Audit Effort. *Journal of Accounting, Auditing & Finance*, 39(1), 205-224. <https://doi.org/10.1177/0148558X211054999>
- Liu, R., Li, C., & Huo, M. (2023). The Impact of Chief Executive Officer Turnover on Strategic Change: A Model of Mediating Effect and Joint Moderating Effect. *China Finance Review International*, 13(4), 633-666. <https://doi.org/10.1108/CFRI-03-2021-0055>
- Liu, X. (2020). Impression Management against Early Dismissal? CEO Succession and Corporate Social Responsibility. *Corporate Social Responsibility and Environmental Management*, 27(2), 999-1016. <https://doi.org/10.1002/csr.1861>
- Ma, Z., Wang, R., & Zhou, K. (2021). Generalist CEOs and Audit Pricing. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 40(4), 123-147. <https://doi.org/10.2308/AJPT-18-086>
- Mehrani, K., Nazari, H., & Ghasemi Fard, M. R. (2020). Managerial Ability and Financial Reporting Timeliness [In Persian]. *Journal of Accounting Advances*, 12(1), 323-351.
- Mitra, S., Song, H., Lee, S. M., & Kwon, S. H. (2020). CEO Tenure and Audit Pricing. *Review of Quantitative Finance and Accounting*, 55(2), 427-459. <https://doi.org/10.1007/s11156-019-00848-x>
- Nasiri, A., & Hosseini, N. (2025). Investigating the impact of international auditing standards on accountability in environmental reports. *Quarterly Journal of Management and Auditing*, 10(3), 88-102.
- Oradi, J. (2021). CEO Succession Origin, Audit Report Lag, and Audit Fees: Evidence from Iran. *Journal of International Accounting, Auditing and Taxation*, 45(C), 100414. <https://doi.org/10.1016/j.intaccaudtax.2021.100414>
- Rasaei, I., & Mousavi Shiri, M. (2020). The Relationship between Management Ability and Audit Fees by Considering Firm Credit and Auditor's Dependency during Financial Crises. *Iranian Journal of Accounting, Auditing and Finance*, 4(1), 19-34.
- Saeed Zarei, S., & Haji, M. H. R. (2025). Auditor Report Type and Defensive and Offensive Strategies of Companies. *Journal of New Approaches in Management Sciences*, 5(3), 230-240. magiran.com/p2846885
- Sulimany, H. G. H. (2023). Ownership Structure and Audit Report Lag of Saudi Listed Firms: A Dynamic Panel Analysis. *Cogent Business & Management*, 10(2), 2229105. <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2229105>
- Suwardi, E., & Saragih, A. H. (2023). The Effect of Tax Risk on Audit Report Delay: Empirical Evidence from Indonesia. *Cogent Business & Management*, 10(2), 2192315. <https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2192315>

Zhong, R., Li, Y., & Wang, Y. (2021). Multiple Large Shareholders, Control Contests, and Forced CEO Turnover. *Emerging Markets Review*, 48(C), 100816. <https://doi.org/10.1016/j.ememar.2021.100816>